

**AKMENĖS RAJONO JAUNIMO IR SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO CENTRO
POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Akmenės rajono jaunimo ir suaugusiųjų švietimo centro (toliau – Centras) poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“.

2. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tikslas:

2.1. padėti Centro bendruomenei veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus ar iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Centro bendruomenės narių fizinį ir psichologinį saugumą;

2.2. nustatyti galimas poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Centre sąlygas;

2.3. skatinti Centro bendruomenės narių (mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, Centro darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimą, sprendžiant mokinių drausmės ir elgesio problemas.

3. Vartojamos sąvokos:

3.1. netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir/ar kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui (agresyvus, chuliganiškas, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą, griaunantis ugdymosi procesą);

3.2. poveikio priemonė – mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ir/ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką;

3.3. pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti netinkamą mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir/ar kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, ir/ar užkirsti jam kelią;

3.4. ugdymosi vietos pakeitimas- laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

4. Centre mokinys privalo turėti tik ugdymo procesui reikalingas mokymo priemones. Mokiniui draudžiama:

4.1. imti svetimus daiktus, dokumentus, susijusius su Centro veikla;

4.2. įsinešti į Centrą ginklus, peilius, dujinius balionėlius, petardas, narkotines ar psichotropines medžiagas, alkoholinius ir energetinius gėrimus, kitus kenksmingus ir sveikatai pavojingus daiktus;

4.3. Centre, jos teritorijoje ir prieigose naudoti kvaišalus, ateiti apsvaigusiam nuo alkoholio ir kt. kenksmingų sveikatai medžiagų, rūkyti, žaisti azartinius žaidimus iš pinigų ir kortomis;

4.4. pamokų metu naudotis mobiliuoju telefonu, ausinukais, muzikos grotuvais;

4.5. įsinešti į Centrą garso įrašus, literatūrą, laikraščius, žurnalus ir kitus leidinius, kurie skatina ar propaguoja žiaurų elgesį, smurtą, pornografiją;

4.6. Centre ir jos prieigose filmuoti, fotografuoti, įrašinėti kitų asmenų (mokinių, mokytojų ir kitų darbuotojų) veiklą ir pokalbius be jų sutikimo;

- 4.7. Centre ir jos priegose šūkauti, švilpti, laidyti replikas, stumdytis, muštis, šiukšlinti, spjaudytis, vartoti necenzūrinius žodžius, nepadorius gestus;
- 4.8. naudoti fizinį ar psichologinį smurtą (prasivardžiuoti, tyčiotis, priekabauti, įžeidinėti);
- 4.9. įžūliu (chuliganišku) elgesiu, grasinimais, patyčiomis ar kitais veiksmais demonstruoti nepagarbą mokiniams, mokytojams, kitiems Centro darbuotojams, žeminti jų garbę ir orumą;
- 4.10. panaudojant smurtą bei prievartą, reikalauti pinigų, atiminėti maistą valgykloje, versti meluoti kitus mokinius, imti ir gadinti svetimus daiktus;
- 4.11. sudaryti turtinius sandorius su kitais mokiniais;
- 4.12. niokoti Centro turtą (laužyti suolus, duris, spynas, tualetus, spardyti šiukšliadėžes, mėtyti gėles, daužyti langus, braižyti, spardyti sienas, mindžioti teritorijoje žalią veją, laužyti augalus ir kt.).

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

5. Centro darbuotojas, siekdamas užtikrinti bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti priemones ar imtis šių veiksmų:
 - 5.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
 - 5.2. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
 - 5.3. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.
6. Numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai:
 - 6.1. yra išnaudotos visos kitos švietimo pagalbos teikimo, vadovaujantis Centro nuostatų ir vidaus tvarkos pažeidimų fiksacijos lape numatyta eiga, galimybės;
 - 6.2. jei švietimo pagalbos teikimas nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys kelia realų pavojų jo ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.
7. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę nedelsiant informuojamas Centro direktorius ar direktoriaus pavaduotojai ugdymui, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai).
8. Centro darbuotojas mokiniui pritaikytą poveikio priemonę užfiksuoja Centro nuostatų ir vidaus tvarkos pažeidimų fiksacijos lape.

III. POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMAS MOKINIAMS APSVAIGUSIEMS NUO ALKOHOLIO IR/AR KITŲ PSICHIKĄ VEIKIANČIŲ MEDŽIAGŲ

9. Centro bendruomenės nariai, įtarę, kad mokinys Centro teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsdami informuoja apie tai mokyklos direktorių ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui.
10. Centro mokytojai ir kiti darbuotojai, įtarę, kad mokinys Centro teritorijoje yra apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:
 - 10.1. suteikia mokiniui pirmąją pagalbą;
 - 10.2. nedelsdami organizuoja vaiko, jaunuolio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, o kai reikia skubios medicinos pagalbos, išskviečia greitąją medicinos pagalbą;
 - 10.3. apie tai informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).
11. Centro direktorius ar jo įgalioti asmenys informuoja vaiko, jaunuolio tėvus (globėjus, rūpintojus), atstovus pagal įstatymą, apie įtarimą, kad jis vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir, kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą.

IV. POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMAS MOKINIAMS, KURIŲ ELGESYS KELIA PAVOJŲ JO PATIES AR KITŲ GYVYBEI, SVEIKATAI, PSICHOLOGINIAM AR FIZINIAM SAUGUMUI, TYČINIS, AGRESYVUS, GRIAUNANTIS UGDYMOSI PROCESĄ, PAŽEIDŽIANTIS KITŲ ASMENŲ GARBĘ IR ORUMĄ

12. Siekiant nutraukti, užkirsti kelią netinkamam mokinio ar mokinių grupės smurtiniam elgesiui prieš kitus mokinius, Centro darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis, mokytojas ar kitas Centro darbuotojas gali taikyti šiuos pagrįstus fizinius veiksmus:

12.1. mokinį sulaikyti (laikant už rankos(-ų), vedant už rankos, parankės, guodžiant mokinį (apglėbiant jį per pečius ir laikant, kol mokinys nurims ir pan.):

12.1.1. siekiant nutraukti ar apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su) žalojimo;

12.1.2. neišleidžiant mokinio iš patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

12.1.3. nutraukiant mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Centro darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

12.1.4. nutraukiant mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ar apsaugant turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo, ir sustabdant netvarką;

12.1.5. atskiriant mokinį, griauinant bendrą klasės tvarką ar Centro renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis drausmės ir elgesio taisyklių, persodinant į kitą vietą, pastatant atokiau nuo kitų mokinių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, salės, valgyklos ar pan.).

13. Priemonė taikoma iki teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.), arba kol mokinį pasiima bent vienas iš tėvų (globėjų, rūpintojų).

14. Kai mokinio elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymosi procesą pamokos metu, ir kai yra išnaudotos visos kitos švietimo pagalbos teikimo galimybės, vadovaujantis Centro nuostatų ir vidaus tvarkos pažeidimų fiksacijos lape numatyta eiga, gali būti pakeičiama ugdymosi vieta, iškviečiant telefonu direktorių ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui, pagalbos mokiniui specialistą ar klasės vadovą. Nusivedus mokinį į darbo kabinetą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba, bet ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei.

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS, ĮTARUS MOKINĮ TURINT DRAUDŽIAMŲ DAIKTŲ

15. Jeigu mokytojui ar kitam Centro darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų (žr. punktas Nr. 4.), nedelsdamas apie tai informuoja Centro direktorių ar direktoriaus pavaduotoją ugdymui, pagalbos mokiniui specialistą, klasės vadovą.

16. Centro direktorius ar jo įgaliotas asmuo ir mokytojas (ne mažiau kaip du asmenys) turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus.

17. Paašškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojamas bent vienas iš mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

18. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojamas bent vienas iš mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) ir jie kviečiami atvykti į Centrą. Jiems nesutikus atvykti ar neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

19. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Centro direktoriaus paskirto Centro darbuotojo.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Taikant poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, vadovautis prioritetinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko, jaunuolio žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

21. Už Aprašo laikymąsi atsako kiekvienas mokytojas ir Centro darbuotojas, o Centro direktorius, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, pagalbos mokiniui specialistai užtikrina poveikio priemonių taikymo rezultatyvumą.

22. Taikant poveikio priemones nepriimtini nepagrįsti mokytojo(ų) ir kitų darbuotojų fiziniai veiksmai, jie draudžiami: kai naudojami kaip bausmė; norint pademonstruoti savo viršenybę; siekiant sukelti vaikui, jaunuoliui skausmą; naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

23. Centro darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

24. Kitais atvejais į mokinio padarytus Centro vidaus tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir/ar mokymo sutarties nuostatų pažeidimus, reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

25. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę (kai tai kelia pavojų paties mokinio saugumui, sveikatai) turi būti nedelsiant informuojamas Centro direktorius ar direktoriaus įgaliotas direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pagalbos mokiniui specialistai, esant būtinybei, savivaldybės Vaiko teisių apsaugos skyrius ir/ ar teritorinė policijos įstaiga.

26. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir veiksmus mokinio atžvilgiu, Centro darbuotojas fiksuoja Centro nuostatų ir vidaus tvarkos pažeidimų fiksacijos lape, surašomi situacijų paaiškinimai. 27. Su poveikio priemonių taikymu netinkamai besielgiantiems mokiniams, jų sąlygomis ir tvarka, supažindinami Centro bendruomenės nariai ir reikalaujama laikytis vieningų susitarimų.

28. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinti teisės aktų ir Centro veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

29. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Centras informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

APTARTA

Mokytojų tarybos 2017 m. rugpjūčio 30 d.
posėdyje, protokolo Nr. 2S-4

PRITARTA

Centro tarybos 2017 m. rugpjūčio 25 d.
posėdyje, protokolo Nr. 1S-5